

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

“ ” 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема: «Ефективність відтворення та використання основних засобів підприємства»

Виконавець: Ватащук Владислав Вадимович

Керівник: к.е.н., старший викладач Сафонік Н.П.

Нормоконтролер: к.е.н., старший викладач Сафонік Н.П.

КИЇВ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра економіки повітряного транспорту

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Ваташука Владислава Вадимовича

(П.І.Б. здобувача)

1. Тема роботи «Ефективність відтворення та використання основних засобів підприємства» затверджена наказом ректора від 18.04.2023 р. № 520/ст.
2. Термін виконання роботи: з 22.05.2023 р. по 25.06.2023 р.
3. Вихідні дані роботи: плани, звіти, фінансова звітність, законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, наукові та методичні праці вітчизняних та зарубіжних вчених, електронні інформаційні джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: вступ; теоретичні аспекти відтворення та використання основних засобів; аналіз стану відтворення та використання основних засобів підприємства; висновки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: ключові характеристики ОЗ за міжнародними та національними стандартами; характерні ознаки ОЗ; класифікація ОЗ; класифікація ОЗ відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби» та згідно з МСБО 16 «Основні засоби»; етапи здійснення аналізу ОЗ підприємства; підходи щодо визначення показників оцінювання ефективності використання ОЗ; структуризація показників ефективності використання ОЗ; обсяг виробництва автомобілів в Україні; рівень автомобілізації в Україні у порівнянні із деякими країнами світу; динаміка перших реєстрацій нових транспортних засобів за типом, виготовлених чи переобладнаних в Україні; рейтинг найпопулярніших моделей легкових автомобілів вперше зареєстрованих, які виготовлені або переобладнані в Україні; основні види діяльності ПрАТ «Єврокар» відповідно до КВЕД; фактори, що визначають подальші перспективи українського автовиробництва; динаміка зростання і ефективність використання оборотних засобів ПрАТ «Єврокар»; оцінка витрат операційної діяльності ПрАТ «Єврокар»; основні показники фінансових результатів діяльності та оцінка фінансового стану ПрАТ «Єврокар» за 2020-2022 рр.; динаміка зміни вартості та структура вартості ОЗ ПрАТ «Єврокар»; показники технічного стану та руху ОЗ і показники ефективності використання ОЗ ПрАТ «Єврокар»; шляхи поліпшення використання ОЗ ПрАТ «Єврокар»; сукупність резервів підвищення ефективності використання ОЗ ПрАТ «Єврокар»; особливості формування стратегії управління основними засобами ПрАТ «Єврокар».

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Видача завдання	22.05.2023	
2.	Дослідити теоретичні аспекти відтворення та використання основних засобів	23.05.2022- 27.05.2022	
3.	Провести аналіз стану відтворення та використання основних засобів ПрАТ «Єврокар»	28.05.2022- 02.06.2022	
4.	Написання вступу та висновків	03.06.2022- 05.06.2022	
5.	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, підготовка доповіді, передзахист	06.06.2022- 12.06.2022	
6.	Проходження нормоконтролю, перевірка на плагіат, оформлення документів до захисту, рецензування роботи, подання роботи на кафедру	13.06.2022- 16.06.2022	

7. Дата видачі завдання: 22.05.2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис керівника)

Наталія САФОНІК

(П.І.Б.)

Завдання прийняв(ла) до виконання

_____ (підпис здобувача)

Владислав ВАТАЦУК

(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Ефективність відтворення та використання основних засобів підприємства» 91 с., 43 рис., 26 табл., 81 літературне джерело, 6 додатків.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ОНОВЛЕННЯ, ТЕХНОЛГІЧНЕ ПЕРЕОЗБРОЄННЯ, ПІДПРИЄМСТВО, АВТОМОБІЛЕБУДІВНЕ ПІДПРИЄМСТВО, ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.

Об'єктом дослідження є основні засоби підприємства (на прикладі ПрАТ «Єврокар»), а предметом дослідження виступає процес забезпечення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів формування основних засобів підприємства та обґрунтування напрямів підвищення ефективності їх відтворення та використання.

Методи дослідження: абстрагування, систематизація, метод порівнянь, узагальнення, групування, методи наукової абстракції, графічна інтерпретація, економіко-математичні і статистичні методи та інші.

Отримані результати та їх новизна. У результаті поглибленого дослідження було обґрунтовано необхідність підвищення ефективності відтворення і використання основних засобів автомобілебудівних підприємств, дістали подальшого розвитку підходи до класифікації основних засобів підприємства, запропоновано основні шляхи щодо підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства в контексті розробки стратегії управління основними засобами.

Одержані результати дозволяють обґрунтувати напрями забезпечення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства, що сприятиме їх оновленню та дозволить знизити рівень зносу, а також сприятиме їх інноваційній модернізації.

Практичні рекомендації та пропозиції можуть бути використані в діяльності досліджуваного підприємства, а також одержані результати доречно використовувати у подальших дослідженнях щодо формування, використання та відтворення основних засобів підприємства.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	9
1.1. Економічна сутність основних засобів підприємства.....	9
1.2. Методичне забезпечення класифікації основних засобів.....	15
1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності використання та відтворення основних засобів.....	24
Висновки до першого розділу.....	33
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ВІДТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	34
2.1. Сучасний стан автомобілебудування в Україні та загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ПрАТ «Єврокар».....	34
2.2. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства..	47
2.3. Оцінка ефективності використання основних засобів підприємства...59	
2.4. Пропозиції щодо підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства.....	69
Висновки до другого розділу.....	77
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Однією із умов ефективного функціонування підприємств на сучасному етапі є їхнє забезпечення основними засобами. Основні засоби відіграють важливу роль у виробничих процесах, оскільки вони створюють матеріальну базу та забезпечують необхідні умови для здійснення основної діяльності. В сучасних умовах розвитку економічних процесів проблема управління основними засобами набуває великого значення для всіх підприємств України, адже основні засоби, які були сформовані на початковому етапі діяльності підприємства, потребують постійного управління ними. Актуальності набуває необхідність дослідження сучасного стану основних засобів та розробки ефективних стратегій управління ними. Необхідність постійного моніторингу стану основних засобів та ефективності їх використання, зумовлюється їх ключовою роллю у виробничій діяльності будь-якого підприємства. Зважаючи на сучасні інноваційно-цифровізаційні тенденції, підвищення ефективності діяльності підприємств, їх конкурентоспроможності, лежить в площині необхідності врахування напряму інноваційного оновлення основних засобів при плануванні стратегії розвитку підприємства виходячи із конкретних ресурсних можливостей.

Вагомий внесок у розвиток теоретичних засад і методичних підходів до оцінки ефективності відтворення та використання основних засобів зробили такі науковці як Ареф'єва О.В. [4], Бутинець Т.А. [10], Вовк О.М. [14], Герчанівська С.В. [71], Гречко С.М. [20], Довгалюк Н. В. [22], Жадан Т.А. [27], Лозова Н.В. [27], Неміш Ю.В. [46], Стемковська І.В. [71] та інші. Проте, зважаючи на сучасні інноваційно-трансформаційні тенденції, динамічні умови діяльності підприємств питання підвищення ефективності використання та відновлення основних засобів потребують подальших досліджень та не втрачають актуальності.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів формування основних засобів підприємства та обґрунтування напрямів підвищення ефективності їх відтворення та використання. Виходячи із поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань:

- дослідити економічну сутність основних засобів підприємства;
- проаналізувати основні підходи до класифікації основних засобів підприємства;
- дослідити методичні підходи до оцінювання ефективності використання та відтворення основних засобів підприємства;
- оцінити сучасний стан автомобілебудування в Україні та проаналізувати організаційно-економічний стан діяльності ПрАТ «Єврокар»;
- провести моніторинг фінансово-економічних показників діяльності ПрАТ «Єврокар»;
- оцінити стан та рівень ефективності відтворення та використання основних засобів ПрАТ «Єврокар»;
- розробити пропозиції щодо підвищення рівня ефективності відтворення та використання основних засобів ПрАТ «Єврокар».

Об'єктом дослідження є основні засоби підприємства (на прикладі ПрАТ «Єврокар»), а предметом дослідження виступає процес забезпечення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства.

У ході дослідження використовувалися такі методи, як абстрагування, систематизація, метод порівнянь, узагальнення, групування, методи наукової абстракції, графічна інтерпретація, економіко-математичні та статистичні методи тощо.

Теоретичну та методологічну базу дослідження склали інформаційні ресурси та джерела, до яких віднесено: законодавчі та нормативно-правові акти за тематикою дослідження, праць вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові та публіцистичні видання, фахова література, дані офіційного сайту та фінансової звітності ПрАТ «Єврокар», інформаційні джерела мережі Інтернет.

Наукова новизна отриманих результатів. У результаті поглибленого дослідження було обґрунтовано необхідність підвищення ефективності відтворення і використання основних засобів автомобілебудівних підприємств, дістали подальшого розвитку підходи до класифікації основних засобів підприємства, запропоновано основні шляхи щодо підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства в контексті розробки стратегії управління основними засобами.

Практичне значення отриманих результатів. Одержані результати дозволяють обґрунтувати напрями забезпечення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства, що сприятиме їх оновленню та дозволить знизити рівень зносу, а також сприятиме їх інноваційній модернізації. Окремі результати дослідження використані у практичній діяльності ТОВ «ЛЮМ'Є АЙ ТІ». Також, практичні рекомендації та пропозиції можуть бути використані в діяльності досліджуваного підприємства, а також одержані результати доречно використовувати у подальших дослідженнях щодо формування, використання та відтворення основних засобів підприємства.

Деякі результати досліджень, наведені у кваліфікаційній роботі, було опубліковано у тезах доповіді на XIV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» на тему: «Теоретичні аспекти аналізу ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства», що проходила 13-14 квітня 2023 року та подана наукова стаття до друку в науковому фаховому виданні України.

Кваліфікаційна робота є завершеною працею, основні положення досліджуваної теми отримані автором самостійно.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів та висновків. Основний зміст роботи викладений на 82 сторінках та містить 26 таблиць, 43 рисунки і 6 додатків на 19 сторінках. Список використаних джерел налічує 81 найменування на 9 сторінках.

ВИСНОВКИ

Таким чином, здійснене дослідження теоретико-практичних аспектів ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства, на базі підприємства-виробника автомобілів дозволяє зробити наступні висновки:

1. З економічної точки зору, основні засоби можна визначити як матеріальні ресурси, вартість яких зменшується в процесі використання, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року або визначається межами операційного циклу понад один рік, утримувані підприємством з метою використання в процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам чи для здійснення соціально-культурних або адміністративних функцій.

2. Дослідження класифікації основних засобів дозволяє оптимізувати їхню структуру та забезпечити ефективне їх використання. За допомогою класифікації основних засобів можна відокремити різні типи активів залежно від їхніх технічних характеристик, функціонального призначення, рівня інноваційності, умов використання та форм власності. Це дозволяє виявити можливості для оптимізації структури основних засобів, наприклад, шляхом заміни застарілого обладнання новітніми технологіями, раціоналізації використання приміщень або розширенням асортименту основних засобів, що підвищують продуктивність та конкурентоспроможність підприємства.

Класифікація основних засобів сприяє зручному моніторингу та контролю за використанням та станом основних засобів, що дозволяє підвищити ефективність їхнього управління та планування.

Ефективне управління основними засобами передбачає раціональне використання та оптимальне співвідношення між необхідними та наявними засобами. Підприємство повинно стратегічно планувати свої інвестиції в основні засоби, враховуючи поточні та майбутні потреби, а також здатність ефективно використовувати ці активи для досягнення своїх цілей.

3. Економічна ефективність відтворення та використання основних засобів підприємства оцінюється позитивною динамікою відносних величин, за допомогою яких характеризується результат виробничо-господарського використання основних засобів. Цей аналіз дозволяє обґрунтувати шляхи поліпшення використання основних засобів підприємства та напрями інтенсифікації їх відтворення.

4. Сфера автомобілебудівництва в Україні є важливою галуззю промисловості, проте вона стикається з рядом викликів, таких як висока конкуренція на світовому ринку, потреба у модернізації технологій та забезпеченні високої якості продукції, а також нестабільна політична та економічна ситуація у країні, вплив повномасштабного вторгнення на розвиток даної сфери.

У кваліфікаційній роботі було проведено організаційно-економічну характеристику діяльності Приватного акціонерного товариства «Єврокар», яке є українським підприємством-виробником автомобілів Škoda. Основним напрямком діяльності заводу «Єврокар» є виробництво автотранспортних засобів. Орієнтація стратегії підприємства визначається надзвичайною увагою до якості продукції, дотримання високих стандартів охорони праці та безпеки, а також характеризується відкритістю і турботою про потреби споживачів. На заводі реалізовано повномасштабне виробництво автомобілів, яке включає ключові процеси, такі як зварювання, монтаж автомобілів і фарбування кузова.

5. Оцінка фінансового стану ПрАТ «Єврокар» була здійснена на основі фактичної інформації із фінансової звітності, що дало кількісну та якісну характеристику змін, що відбулися на підприємстві. З її допомогою можливо вибрати варіанти управлінських рішень, які спрямовані на запобігання причин негативних відхилень і створення сприятливих умов для розвитку прогресивних явищ, розкрити невикористані можливості, реалізація яких дозволяє або прискорити розвиток підприємства в цілому, або перевести його на більш ефективний режим функціонування.

6. Максимальні виробничі потужності заводу з врахуванням модернізації становлять 50000 тис. авто/рік. На даний момент виробничі потужності повністю не завантажені (в т.ч. через кризу), та на кінець 2022 р. використання виробничих потужностей становило 4,32 %. Удосконалення виробничих засобів не плануються у зв'язку з відсутністю повної завантаженості виробничих потужностей.

Аналіз показав, що знос основних засобів ПрАТ «Єврокар» досить високий, фондovіддача має тенденцію до спадання, що є негативним, оскільки чим більше значення даного показника, тим більш ефективно використовується капітал, який вкладений в активи підприємства. За бальною характеристикою дане підприємство можна зарахувати до розряду із середнім рівнем потенціалу основних засобів.

7. Ефективність відтворення та використання основних засобів ПрАТ «Єврокар» є важливим аспектом успішної діяльності підприємства. Основні засоби, такі як обладнання, машини, транспортні засоби і будівлі, є важливими ресурсами, що допомагають забезпечити виробничий процес і досягнення стратегічних цілей. До основних факторів, які можуть вплинути на ефективність відтворення та використання основних засобів в ПрАТ «Єврокар» можна віднести планування і стратегічне управління основними засобами, оптимізацію витрат на експлуатацію, модернізацію та впровадження новітніх технологій та інноваційних рішень, що може сприяти покращенню продуктивності, зниженню витрат та забезпеченню сталого розвитку та постійний моніторинг та оцінку ефективності використання основних засобів, що допоможе вчасно виявляти проблеми, визначати можливості для вдосконалення і приймати обґрунтовані рішення щодо використання та управління основними засобами.

Загальна мета ефективного відтворення та використання основних засобів ПрАТ «Єврокар» полягає в забезпеченні стабільної роботи виробництва, зниженні витрат, покращенні якості продукції та збільшенні конкурентоспроможності товариства на ринку.

Оскільки, основою розвитку виробництва є впровадження нових сучасних технологій та обладнання, а автомобільна галузь відрізняється високою конкуренцією, перспективним напрямком діяльності підприємства може стати виготовлення електроавтомобілів, автомобілів з давальницької сировини та використання існуючої транспортної інфраструктури для надання логістичних послуг. ПрАТ «Єврокар» зацікавлене в подальшому розвитку виробництва та пошуку інших, альтернативних напрямків здійснення господарської діяльності.

Vatashchuk V. V.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: монографія / за ред. Ареф'євої О.В. К.: ФОП Маслаков, 2020. 260 с.
2. Аналітика: яке майбутнє українських автомобільних заводів. URL: <https://eauto.org.ua/news/113-analitika-yake-maybutnye-ukrajinskih-avtomobilnih-zavodiv> (дата звернення: 27.05.2023).
3. Андрієнко М.М. Стратегічні напрями економічного розвитку транспортних компаній. *Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі*: монографія / за ред. Ареф'євої О.В. К.: ФОП Маслаков, 2018. 364 с., С. 290-299.
4. Ареф'єва О.В. Теоретичні аспекти управління відтворенням основних засобів підприємства в ринкових умовах господарювання. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44468/1/4444-11338-1-SM.pdf> (дата звернення 01.06.2023).
5. Ареф'єва О.В., Антоненко К.В. Аналіз наслідків війни для економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2023. №71. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/71-2023>. (дата звернення: 01.06.2023).
6. Ареф'єва О. В., Вовк О. М., Посипайко Є. А. Інтенсифікація формування матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неоіндустріальної модернізації. *Економічний вісник*. 2020. №2. С. 123-131.
7. Ареф'єва О.В., Ковальчук А.М., Панчошна Т.М. Передумови формування стратегії антикризового управління на підприємствах транспортної галузі України. *Ефективна економіка*. 2022. №12. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.12.14> (дата звернення: 29.05.2023).
8. Ареф'єва О.В., Сафонік Н.П., Дудік А.О. Стратегічний аналіз розвитку транспортних підприємств в умовах інноваційних тенденцій. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2023. №7.

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-04-16>. (дата звернення: 01.06.2023).

9. Ареф'єва О.В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 13-20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02)

10. Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 2(23) URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/Zbirnyk/Problems_%20accounting_2_23/22.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

11. Васюткіна Н. В., Смірнова А.С. Формування стратегічних орієнтирів забезпечення економічної безпеки підприємства як засобу підвищення конкурентоспроможності. *Бізнес Інформ*. 2022. № 09. С. 53-59.

12. Ватащук В. В. Теоретичні аспекти аналізу ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Київ, 13-14 квітня 2023 р.)*. К.: НАУ, 2023. С. 37-39.

13. Виговський В. Г., Виговська О. А., Хвіст В. В. Амортизаційні відрахування як внутрішнє джерело фінансового забезпечення підприємств транспортної галузі. *Ефективна економіка*. 2020. №8. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/54.pdf (дата звернення: 02.06.2023).

14. Вовк О.М. Управління резервами нарощування ефективності використання основних засобів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 6 (17). С. 144-152.

15. Вовк О.М., Долгополова Ю.А. Управління ефективністю інноваційного оновлення основних засобів авіапідприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 6(17). С. 106-110. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-20> (дата звернення: 01.06.2023).

16. Волков Д. П. Місце і роль операційної діяльності в системі підприємництва. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. ЖДТУ. 2013. №3 (53). С. 235

17. Горбач Л.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2021. 620 с.

18. Городня Т. Обґрунтування стратегії підвищення ефективності відтворення та використання основних виробничих фондів підприємства. *Науковий вісник НЛТУ*. 2008. №18.5. С. 287–290.

19. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. (дата звернення: 30.05.2023).

20. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2011. № 3(21). Ч. 2. С. 23–31.

21. Динаміка перших реєстрацій нових транспортних засобів, виготовлених або переобладнаних в Україні, за типом. Березень 2022 - березень 2023. URL: https://public.tableau.com/app/profile/idar6228/viz/2023_16811277878190/sheet8_1 (дата звернення: 01.06.2023).

22. Довгалюк Н. В. Ефективність використання та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств Центрального Полісся : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Житомир, 2010. 20 с.

23. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н.М. Яркіна. Вид. 2-ге перероб. І доп. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 596 с.

24. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л. О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.

25. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

26. Єврокар. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%80> (дата звернення: 01.06.2023).

27. Жадан Т.А., Лозова Н.В. Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 1112-1116.

28. Завод «Єврокар» відновив виробництво автомобілів Škoda на Закарпатті. URL: https://zaxid.net/zavod_yevrokar_vidnoviv_virobnitstvo_avtomobiliv_koda_na_zakaratti_n1544413 (дата звернення: 01.06.2023).

29. Залізнюк В. П., Сафонік Н. П., Кая А. С. Превентивне управління економічною безпекою в умовах ведення міжнародного бізнесу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Випуск 41. С. 42-46.

30. Залізнюк В. П., Сафонік Н. П., Кая А. С. Сучасні тенденції інноваційної діяльності підприємств України у міжнародному економічному просторі. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2021. №4 (76). С. 183-189. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/76.183> (дата звернення: 02.06.2023).

31. Касич А.О., Леуська С.М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 18. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/127.pdf (дата звернення: 28.05.2023).

32. Ковальчук А. М., Сафонік Н. П. Відновлення та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання. *Наука та інновації: сучасний вектор розвитку науки та світу* : збірник тез доповідей наук.-практ. конф. Міжнародного наукового форуму (м. Київ, 25-26 травня 2023 року). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 188-190.

33. Ковальчук А.М., Рижевська Н.Р. Стратегічні орієнтири розвитку транспортних підприємств в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/389> (дата звернення: 27.05.2023).

34. Консолідована фінансова звітність та примітки до фінансової звітності ПрАТ «Єврокар» відповідно до МСФЗ станом на 31.12.2021 р. URL: https://www.skoda-auto.ua/_doc/46674502-58d2-4895-9396-2f37340f8ad0 (дата звернення: 27.05.2023).

35. Кухта К. О., Орошан Т. А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 106-111.

36. Лиса Н.В. Методичні засади оцінки ефективності використання основних фондів харчових підприємств. URL: <http://www.mubip.org.ua/wp-content/uploads/2015/11/292.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).

37. Лютова Г. М., Атамась О. М. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Фінансовий простір*. 2018. № 3 (31). С. 147-154.

38. Мазур А. М., Мазур М. М. Амортизаційна політика: теоретичні аспекти та роль у підвищенні ефективності діяльності суб'єктів підприємництва. *Приазовський економічний вісник*. 2017. Випуск № 5(05). С. 294-298.

39. Мацибора В. І., Збарський В. К., Мацибора Т. В. Економіка підприємства: навч. посібн. - 2-ге вид., перероб. й доп. К.: Каравела, 2012. 320 с.

40. Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» / Уклад. Вовк К.: НАУ, 2021. 24 с.

41. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text (дата звернення: 23.05.2023).

42. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2020. №6 С. 113-122.

43. Мулик Т.О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 46. С. 113-122.

44. Найда А. В., Чигіна Х. С. Науково-методичні аспекти аналізу основних засобів. *Economic Bulletin of the Black Sea Littoral*. 2022. Issue 3. P. 59-67.

45. Найпопулярніші моделі легкових авто, виготовлених або переобладнаних в Україні, вперше зареєстровані у січні-березні 2023 року. URL: https://public.tableau.com/app/profile/idar6228/viz/2023_16811277878190/sheet8_1 (дата звернення: 01.06.2023).

46. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. *Аграрна економіка*. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.

47. Окремий звіт про управління ПрАТ «Єврокар». URL: https://www.skoda-auto.ua/_doc/70f2289e-48e0-4857-8b0e-5a20a7b1b886 (дата звернення: 29.05.2023).

48. Особлива інформація емітента цінних паперів ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/emitent-info> (дата звернення: 30.05.2023).

49. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.06.2023).

50. Офіційний сайт Інституту дослідження авторинку. URL: <https://eauto.org.ua/> (дата звернення: 01.06.2023).

51. Офіційний сайт ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/skoda-solomonovo> (дата звернення: 27.05.2023).

52. Павелко О. В., Романець О. В., Чабар Ю. О. Організація бухгалтерського обліку основних засобів підприємств та суб'єктів державного сектору: напрями удосконалення. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Випуск 4(96). С. 245-267.

53. Пілецька С.Т., Лункіна І.Ю. Стратегічно орієнтований економічний потенціал підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/1. С.17-23.

54. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 24.05.2023).

55. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : підручник. Київ.: КНЕУ, 2011. 528 с.

56. ПрАТ «Єврокар» в Соломоново. URL: <https://ukrautoprom.com.ua/ndktim-silgospmash> (дата звернення: 27.05.2023).

57. Примітки до консолідованої фінансової звітності ПрАТ «Єврокар» за 2020 рік. URL: https://www.skoda-auto.ua/_doc/3a36cf6a-b50d-4798-803a-1e4aa4b10841 (дата звернення: 31.05.2023).

58. Про виклики воєнного часу для автовиробництва та перспективи у Закарпатті. URL: <https://fru.ua/ua/media-center/blog/panov/volodimir-panov-pro-vikliki-voennogo-chasu-dlya-avtovirobnitstva-ta-perspektivi-u-zakarpati> (дата звернення: 01.06.2023).

59. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 23.05.2023).

60. Проскурович О., Завгородня Т., Горбатюк К. Діагностування ефективності використання основних фондів засобами економетричного моделювання. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 1. С. 15-25.

61. Радзивилюк Ю. В. Особливості класифікації основних засобів на промислових підприємствах. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2010. Вип. 7(3). С. 64-68

62. Річна інформація емітента цінних паперів ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/annual-information-of-the-issuer> (дата звернення: 27.05.2023).

63. Річна інформація емітента цінних паперів за 2020 рік ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/skoda-solomonovo> ((дата звернення: 27.05.2023).

64. Річна інформація емітента цінних паперів за 2019 рік ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/skoda-solomonovo> (дата звернення: 27.05.2023).

65. Русов А.О. Відтворення основних фондів аграрних підприємств: теоретичні аспекти та сучасні тенденції. *Студентський науковий вісник [МНАУ]. Економічні науки*. 2019. Вип. 2 (14). Ч. 2. С. 64-69.

66. Сафонік Н.П. Економічне відновлення України: сучасний стан та подальші перспективи. *Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Київ, 13-14 квітня 2023 р.). К.: НАУ, 2023. С. 179-182

67. Сафонік Н.П. Інноваційно-цифровізаційні тенденції розвитку підприємств в сучасних умовах. *Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення*: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). Том.2. К.: НАУ, 2021. С. 102-105.

68. Сімкова Т.О., Борисюк І.О. Формування системи управління ресурсним потенціалом транспортного підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. №43. DOI: <http://doi.org/10.32843/infrastruct43-21>.

69. Смерічевський С. Ф., Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>. (дата звернення: 01.06.2023).

70. Смерічевський С.Ф. Сучасний інструментарій фінансової підтримки технологічної бази підприємств машинобудування. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2015. №4 (14). С. 48-55.

71. Стемковська І.В., Герчанівська С.В. Теоретичні підходи до трактування економічної суті основних засобів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 3 (08). С. 344-349.

72. Тростянська К., Фелонюк О. Аналітичний огляд забезпеченості підприємств основними засобами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6. Том 2. С. 119-123.

73. Череп А. В., Клименко А. А. Ефективність використання основних фондів підприємства URL: www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_6/files/ekon_06_09_43_Cherep_Klimenko.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

74. Чорновол В.Р. Облік основних засобів. *Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів*: тези доп. VI

Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 березня 2021 р.). К.: НУБіП. С. 228-231.

75. Яременко Л.М. Теоретичні підходи до сутності та класифікації основних засобів. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есву_2015_27%281%29__24 (дата звернення: 26.06.2023).

76. Яцунська О.С. Класифікація основних засобів в процесі реформування системи вітчизняного обліку. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/523> (дата звернення: 27.05.2023).

77. Kovalchuk A.M., Safonik N.P., & Zaliznyuk V. P. Strategic management of adaptation of enterprises innovation activity of to the conditions of the sustainable development. *Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. P.p. 679-692.

78. Kuzior A., Arefieva O., Kovalchuk A., Brožek P., & Tytykalo V. Strategic Guidelines for the Intellectualization of Human Capital in the Context of Innovative Transformation. *Sustainability*. 2022; 14(19):11937. DOI: 10.3390/su141911937

79. Lutskyi M., Arefieva O., Kovalchuk A., Tytykalo V., & Kopcha Y. (2023) Spatial management of enterprise resource supply adaptation in circular economy conditions. *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* 1150 012011. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1150/1/012011/meta> (дата звернення: 02.06.2023).

80. Ricardo, David (1821). On the Principles of Political Economy, and Taxation. Third edition. London: John Murray, Albemarle-Street. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/on-the-principles-of-political-economy-and-taxation/5C17BF2152379956950601EFE05AE14F> (дата звернення: 25.05.2023).

81. Smith, Adam (1776). An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. Vol. 1. London: W. Strahan. URL: https://www.econlib.org/library/Smith/smWN.html?chapter_num=2#book-reader (дата звернення: 25.05.2023).